

מערך שיעור בנושא פורים

1. את הלמידה של חג פורים אני תמיד מתחילה מסיפור המגילה (יש כמה גרסאות יפות שמתאימות לילדים). אני מחלקת את הסיפור ל-3 חלקים או יותר וכל יום מספרת חלק אחד. אני משתמשת בדמויות מצוירות או בובות כדי להמחזיז את הדמויות ומוסיפה שירים שמתאימים. לקטנטנים- היית מספרת ממש משהו קצר: רק את החלק המרכזי או קצת על הדמויות (וגם את זה לא חייבים).

2. מקור השם פורים - מהמילה "פור" - גורל. אחרי שאני מסבירה לילדים מה אומרת המילה פור, אנחנו משחקים כל מיני משחקי מזל: זורקים קובייה ומקבלים מדבקות לפי המספר שיצא, שלילת קלפים כשבחלק מקבלים משימות ובחלק הפתעות, משחק מלחמה בקלפים, הטלת מטבע כשמחליטים שצד אחד שלו זה לצאת ראשון לחצר. לקטנטנים אפשר להביא תיבת מישוש וכל ילד שולף משהו שקשור לפורים: ליצן, רעשן, מסכה וכו', או סתם דברים מהגן (אם הם כבר מדברים, אז שינסו לנחש במה הם נוגעים).

3. את מנהג התחפושות אני פותחת בחידון "מי מסתתר מאחורי המסכה?" - כל ילד בוחר לו מסכה או אביזרים (כובע, משקפיים, שפם, אף של ליצן וכו'). הוא חובש אותם וזה ממש מצחיק את הילדים. אני מצלמת כל ילד עם המסכה והאביזרים, ממספרת את התמונות ושולחת להורים בוואטסאפ, ההורים צריכים לנחש איזה ילד מסתתר מאחורי איזו מסכה. אני עושה את זה להורים, אבל אפשר לעשות את החידון הזה גם לילדים (במידה ועושים את זה ילדים אז בוחרים עם כל ילד בנפרד מסכה ואביזרים ואז במפגש מראים לילדים והם צריכים לנחש איזה ילד זה). לקטנטנים אפשר שהגננת תיקח מסכה של חיה או כל דבר אחר שהוא לא מפחיד, קודם תראה להם את המסכה ואחרי זה תעשה להם קוקו (תשים את המסכה ותוריד).

4. תחפושות מפגש שני: יום אחרי זה אני ממשיכה את מנהג התחפושות ומביאה לגן סטנד עם המון תחפושות, אני מראה לילדים את התחפושות. כל ילד מספר למה הוא מתחפש, ואני מסבירה לילדים שהסטנד עם התחפושות יהיה פה במהלך השבוע ובכל בוקר הם יוכלו לבחור תחפושת ממנו ולהתחפש. לגדולים אני מסבירה גם למה מתחפשים בפורים. אני ממליצה להתאים את התחפושות לגיל של הילדים - לקטנים רק חצאיות וקצת אביזרים ולגדולים ממש תחפושות.

5. רעשנים - אני מביאה לגן קופסא סגורה מלאה ברעשנים ומנערת אותה. הילדים צריכים לנחש מה יש בתוכה (זה משהו שעושה רעש? יש אחד או הרבה?). אחרי שהם ניחשו, אני מוציאה את הרעשנים ואנחנו מדברים על זה שהרעשנים עשויים מכל מיני חומרים, שהם באים בכל מיני גדלים וצבעים, כל ילד בוחר לו רעשן ואנחנו שרים איתם ומשחקים בהם.

6. רעשנים מפגש שני - במפגש הבא אני מסבירה מתי אנחנו משתמשים ברעשנים (בזמן קריאת המגילה כשמוזכר השם המן). אני מחלקת לילדים רעשנים ומקריאה את המגילה. הילדים צריכים להשמיע רעש בכל פעם שמוזכר השם המן. את הרעשנים אני משאירה בגן בתוך סלסלה והילדים יכולים לשחק בהם.
בקבוצה קטנה - אני יושבת עם הילדים ואנו חושבים על עוד דברים שאנחנו מכירים שעושים רעש, עם אילו איברים בגוף שלנו אנחנו יכולים לעשות רעש.
עם הגדולים (גן חובה): הילדים כותבים את המילה "רעשן", והם צריכים למצוא לכל אות במילה "רעשן" מילה אחרת שמתחילה באות הזו (מילה שמתחילה ב', מילה שמתחילה ב-ע', מילה שמתחילה ב-ש', מילה שמתחילה ב-נ').

7. משלוח מנות - אני מסבירה לילדים מהו המנהג הזה ומה שמים בתוך משלוח המנות (מאכל מלוח ומאכל מתוק). אחר כך אנו עורכים הגרלה וכל ילד מגריל ילד אחר, שלו הוא צריך להביא משלוח מנות (אני עושה רשימה קבועה: חטיף מתוק, חטיף מלוח, אוזני המן, הפתעה קטנה וציור שהילד יצייר לחבר, על מנת למנוע אי שוויון).
אפשר במקום שיכינו בבית משלוחי מנות - לבקש מכל הורה להביא משהו (חבילת פסק זמן, בייגלה, במבה, חבילה של מקופלות קטנות, אוזני המן וכו'), לסדר לילדים שולחן וכל ילד עובר ושם לעצמו בחבילה מה שהוא רוצה, ואז אפשר להחליט האם הם מחליפים ביניהם את משלוחי המנות שהכינו או שכל אחד לוקח לעצמו את מה שהכין.

8. משתה - אני מספרת לילדים שהמלך אחשוורוש אהב לעשות משתה ושבעקבות המשתה שאסתר עשתה, ובו דיברה אל ליבו של אחשוורוש, העם היהודי ניצל. לכן בפורים אנחנו נוהגים לעשות משתה ושגם אנחנו בגן נכין משתה. אני מסבירה להם מה זה משתה ומה צריך להיות בו ונותנת לילדים לבחור מה הם היו רוצים שיהיה במשתה של הגן. אני עושה רשימה מכל הדברים שהילדים אמרו ושולחת להורים וכל אחד בוחר מה להביא. ביום של המשתה אני עורכת שולחן חגיגי (אפשר לעשות את זה עם הילדים) וכולנו מתיישבים מסביב לשולחן, אוכלים, שותים, שרים ונהנים. לילדים הגדולים אפשר לתת לכתוב את התפריט של המשתה או לחשב כמה יעלה המשתה.

9. מפגש על ליצנים - אני מביאה למפגש תמונות של הרבה סוגי ליצנים (פיארו, מוקיון, ליצן יום הולדת, ליצן רפואי וכו'). אני מסבירה לילדים מה תפקידו של כל ליצן. אני מביאה כובעי ליצן שונים, אף של ליצן והילדים מתחפשים ואנו רוקדים ריקודים של ליצנים. אני שרה את השיר של יוקי הליצן עם הבובה.

בקבוצה הקטנה אני מביאה את הציור של רומרו בריטו: "הליצן". אנחנו מסתכלים עליה, רואים איזה צבעים יש בה. אני הכנתי ממנה פאזל גדול שהילדים מרכיבים ואחר כך בסדנה הילדים מכינים את הליצן שלהם בעקבות כל הליצנים שראו. לקטנטנים הייתי שרה את יוקי הליצן עם הקונוס, נותנת גם להם לעשות, ילד שרוצה יכול לחבוש כובע של ליצן. אפשר לבקש מהילדים שיביאו בובת ליצן למפגש או תמונה של ליצן.

10. אוזני המן - הסבר למה אוכלים אוזני המן ואכילת אוזני המן. בקבוצה הקטנה - הכנת אוזני המן עם הילדים. אפשר לעשות גם מבחן טעימות - ילד עוצם עיניים, נותנים לו לטעום אוזן המן והוא צריך להגיד במה זה ממולא (שוקולד, תמרים, פרג וכו').

11. הקראת המגילה - אני מספרת לילדים על מנהג זה. במידה ואפשר להזמין הורים, אז אני מזמינה אותם לקריאת מגילה שבה הילדים ממחיזים את המגילה. ההורים אווזים ברעשנים וכל פעם שמוזכרת המילה "המן" - הם מרעישים ברעשן. עם הקטנים, במידה ורוצים, אפשר שההורים ימחיזו להם (אבל ממש לא חובה בגיל הזה לספר את המגילה).

גישת האמת בחינוך **חמוטל לחמן**

לשקף את האמת שבתוכנו,
ליחסים עם הסביבה

12. תהלוכת פורים - כל ילד בוחר תחפושת מהתחפושות בגן. אני מבקשת מכמה הורים שיבואו ללוות ואנו יוצאים לתהלוכת פורים בשכונה, בה אנו שרים ומברכים את העוברים ושבים בחג שמח אפשר לעשות את זה גם עם התחפושות מהבית).

13. קרנבל תחפושות - כל ילד מגיע מהבית עם התחפושת אותה הוריו קנו לו. אני מכינה מראש קטע מוזיקלי לכל תחפושת (לפעמים אני ממש כותבת סיפור קצר שבו אני משלבת את כל התחפושות של הילדים ואז בכל פעם ילד אחר קם ומציג לנו את התחפושת). אחר כך רוקדים ושרים שירי פורים ואוכלים אוזני המן.

14. מסיבת פיג'מות - בבוקר הילדים באים לגן מלא במזרונים, כריות ובובות רכות ואנו משתוללים ועושים מלחמת כריות. כשכל הילדים הגיעו, אני מושיבה אותם על המזרונים ומספרת סיפור שקשור לשינה (הילדון שלא רצה לישון/ הלן קופר) וכל פעם אני עוצרת ושמה שירים שמתאימים (לא רוצה לישון, טסה הרכבת, תזמורת וכו').

15. מסיבות נושא - יש שנים שאני בוחרת חוץ מקרנבל תחפושות, שבו הילדים באים מחופשים בתחפושת שהם רוצים, גם מסיבה שבה כולם מתחפשים לפי נושא מסוים. בדרך כלל זה נושא שהילדים אוהבים או סיפור שהם אוהבים לקרוא (עשיתי פעם אגם הברבורים, מסיבת מכוניות, מסיבת מלכים ומלכות). במסיבה הזו מכינים תפאורה מתאימה, מספרים סיפורים בנושא, שירים על הנושא וכל ילד מציג את התחפושת שלו.

גישת האמת בחינוך **חמוטל לחמן**

לשקף את האמת שבתוכנו,
ליחסים עם הסביבה

סיפורים על הנושא:

- סיפור המגילה לגיל הרך (יש של הוצאת ליתם, יש של אורלי נעמה אלקריב מדרך המילים, למירי צללזון יש ספר בשם "סיפורים לפורים" וגם שם מסופרת מגילת אסתר באופן מותאם לילדים).
- "מעשה בכובעים".
- "מעשה באוזן המן"/ לוי קיפניס.
- "מי רוצה להיות מה?" / שרה זלוף.
- "הליצן שנרדם" / שרה זלוף.

יצירות בנושא:

- הכנת רעשנים מחומרים שונים (קופסאות גפרורים, גמדים, גילי נייר טואלט).
- הכנת מסכות מחומרים שונים - גבס, נייר, פלסטיק, בד.
- הכנת כובעים וכתרים מעיתונים, עיסת נייר, בריסטולים, בדים.
- הכנת שרביטים.
- הכנת קופסא/מארז למשלוח מנות - קישוט קופסא, הכנה וקישוט של כובע ליצן שישמש אחר כך לאריזת משלוח המנות, קישוט צלחת, קישוט של מסכה שבה נשים את המשלוח.
- הדבקת סמלי החג.
- הכנת ליצנים.
- צביעת המגילה.
- צביעת דמויות המגילה.

קישוט הגן לפי נושא:

בפורים הגן צריך להיות שמח וצבעוני. אפשר למלא אותו בהמון קרפים צבעונים, אל-בדים ולזה להוסיף קישוטים הקשורים לנושא.

- קישוטים מהעבודות של הילדים - למלא את הגן במלא מסכות וליצנים שהם הכינו.
- ארמון מאל-בד או מקרטון, בו יכולות להיות כל דמויות המגילה. אפשר שהפנים של הדמויות יהיו הפנים של הילדים.
- ארמון עם מלא חלונות בריסטול נפתחים, שבכל חלון תמונה של ילד מהגן מחופש.
- גן של ליצנים - אני ממלאה את הגן בליצנים מסוגים שונים. אפשר גם לשים תמונות של הילדים בתור ליצנים.
- לוח "למה אמא ואבא התחפשו כשהיו קטנים" - תמונות של ההורים מחופשים כשהיו ילדים.
- אגם הברבורים - הכל מסביב היה כחול, הפנים של הילדים היו בתוך דמויות של הסיפור. בחצר עשיתי מבריכה אגם עם ברבורים מקלר.
- עליסה בארץ הפלאות - הגן היה מקושט עם אלמנטים של הסיפור: משבצות שחור לבן, מראות, הגן של מלכת הלבבות וציור הדמויות המרכזיות של הסיפור.
- מסלול מכוניות - כל הגן כמו מסלול, מלא מכוניות מסביב בתוך כל מכונית תמונה של ילד.
- יער של הדרדסים - כל ילד הוא דרדס.
- קישוט הגן באל-בדים: שחור, צהוב, אדום. אני מציירת את מיקי מאוס ומיני בגודל A4. נותנת לילדים לבחור מה הם רוצים להיות: מיקי או מיני. אני מדפיסה את הדמויות כמספר הילדים בגן ושמה את הפנים של הילדים בתור הדמויות.

פורים הוא חג מאוד מבלבל. מצד אחד כיפי, מלא בהתרגשות, תחפושות ומסיבות. מצד שני, חג שבו קצת יוצאים מהשגרה. יש ילדים שפחות מתחברים וזה מלחיץ אותם או מבהיל אותם. לכן, לצד השינויים, כדאי לשמור על שגרה ואת השינויים שכן עושים - אם זה בקישוט הגן או בתחפושות, שווה לעשות ליד הילדים ואיתם.

